

Rada Naukowa

Członkowie krajowi

Doc. dr hab. n. med. Andrzej Basiński
Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna w Gdańsku

Prof. dr hab. Anna Dyaczyńska-Herman
Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
Śląska Akademia Medyczna

Prof. dr hab. n. med. Teofan M. Domżał
Klinika Neurologiczna, Centralny Szpital Kliniczny,
Wojskowa Akademia Medyczna w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Jerzy Garstka
Zakład Anestezjologii i Leczenia Bólu, Instytut Anestezjologii
i Intensywnej Terapii, Akademia Medyczna w Poznaniu

Dr n. med. Maciej Hilgier
Oddział Badania Bólu i Terapii Paliatywnej, Centrum
Onkologii, Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie
w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Marek Kowalczyk
Zakład Farmakologii i Toksykologii, Wojskowy Instytut
Higieny i Epidemiologii w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Marian Kuś
Emerytowany profesor Collegium Medicum
Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kübler
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii
Akademia Medyczna we Wrocławiu

Prof. dr hab. Andrzej W. Lipkowski
Pracownia Neuropeptydów, Centrum Medycyny
Doświadczalnej i Klinicznej, Polska Akademia Nauk
w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Jacek Łuczak
Klinika Opieki Paliatywnej, Anestezjologii i Intensywnej
Terapii Onkologicznej, Katedra Onkologii, Akademia
Medyczna w Poznaniu

Prof. dr hab. n. med. Ewa Mayzner-Zawadzka
Katedra Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
Akademia Medyczna w Warszawie

Prof. dr hab. n. med. Antoni Prusiński
Katedra i Klinika Neurologii, Akademia Medyczna
w Łodzi

Prof. dr hab. n. med. Henryk I. Trzeciak
Zakład Farmakologii, Śląska Akademia Medyczna
w Katowicach

Doc. dr hab. n. med. Jerzy Wordliczek
Zakład Badania i Leczenia Bólu, Katedra Anestezjologii
i Intensywnej Terapii, Collegium Medicum, Uniwersytet
Jagielloński w Krakowie

Członkowie zagraniczni

Dr n. med. Teodor Goroszeniuk
Guy's and St. Thomas' Hospital Trust
Pain Management Unit
London, Anglia

Dr Emile Hiesiger
Departments of Neurology and Radiology,
NYU Medical Center,
New York, USA

Dr Halina Machelska
Klinik für Anaesthesiologie und Operative
Intensivmedizin, Klinikum Benjamin Franklin,
Freie Universität Berlin, Niemcy

Dr Flaminia Pavone
Istituto di Psicobiologia e Psicofarmacologia CNR,
Roma, Włochy

Dr n. med. Andrzej Regieli
GHZ Hospital
Gouda, Holandia

Dr n. med. Jan Rykowski
Central Medical Hospital
Orebro, Szwecja

Spis treści

OD REDAKCJI

1

PRACE ORYGINALNE

Morfina podawana okołodzeniowo
w uporczywych bólach w nowotworach trzustki
przy zastosowaniu zestawu infuzyjnego
„port-a-cath” z pompą zewnętrzną
Intrathecal morphine delivery for intractable pain
in pancreatic cancer via subcutaneous port-a-cath
infusion system with external PCA pump
Jan Jacek Rykowski

8

Wpływ genotypu CYP2D6 na leczenie bólu
pooperacyjnego tramadolem
Impact of CYP2D6 genotype on postoperative
tramadol analgesia

17

Ulrike M. Stamer, Katja Lehnen, Fabienne Höthker, Bettina Bayerer,
Stephanie Wolf, Andreas Hoeft, Frank Stuber

Radzić sobie czy się pogodzić: co robić z bólem
przewlekłym?
Coping or acceptance: what to do about
chronic pain?

26

Lance M. McCracken, Chris Eccleston

PRACE POGLĄDOWE I PRZEGLĄDOWE

Zastosowanie nieopiodowych leków
przeciwbólowych w uśmierzaniu ostrego bólu
Treatment of postoperative and posttraumatic pain
with non-opioid analgesic drugs

36

Jerzy Wordliczek, Jan Dobrogowski

Redakcja

Dr hab. n. med. Jan Dobrogowski
Dr Joanna Mika
Prof. dr hab. Barbara Przewłocka – redaktor naczelny
Mgr Agnieszka Sieja – sekretarz redakcji
Doc. dr hab. n. med. Adam Stępień
Prof. dr hab. n. med. Andrzej Szczudlik

Współpraca

Dr n. med. Jadwiga Pyszkowska

Adres redakcji

Instytut Farmakologii PAN
31-343 Kraków, ul. Smętna 12
tel.: (12) 662-33-98
fax: (12) 637-45-00
e-mail: bol@rabbit.if-pan.krakow.pl

Współpraca

Instytut Farmakologii Polskiej Akademii Nauk w Krakowie

Wydawca

ELIPSA-JAIM s.c.
30-203 Kraków, ul. Gontyna 10/1
tel. kom. 600-319-101
tel./fax: (12) 641-67-49
http://www.rehmed.pl

Organizacje i instytucje wspierające wydawanie czasopisma

International Association for the Study of Pain

Dział reklamy

Katarzyna Koryga, tel.: (12) 641-67-49

Dział prenumerat i dystrybucji

Joanna Grochowska, tel.: (12) 641-67-49

Projekt graficzny

Siódme Niebo s.c.

Skład

ZINEL s.c., Kraków

Druk

Technet, Kraków

Nakład

1500 egz.

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności
za treść zamieszczanych ogłoszeń.

Poglądy i opinie przedstawiane w publikowanych
artykułach niekoniecznie są zgodne z poglądami wydawcy,
redaktorów i opiniami specjalistów wchodzących w skład
Rady Naukowej. Redakcja i wydawca nie biorą odpowie-
dzialności za skutki działań podejmowanych w oparciu
o publikowane materiały. Czytelnik powinien zweryfikować
uzyskaną wiedzę z informacjami zamieszczonymi w innej
literaturze fachowej oraz zaleceniami producentów leków
i sprzętu medycznego.

Niedozwolone jest reprodukcje bez zgody wydawcy
jakichkolwiek materiałów zawartych w czasopiśmie Ból.

Copyright & translation copyright by ELIPSA-JAIM s.c.

Kwas tolfenamowy i jego zastosowanie w leczeniu migreny

Tolfenamic acid in the treatment of migraine

Antoni Prusiński

45

OMÓWIENIE BADAŃ NAUKOWYCH

49

Przezsokórna elektryczna stymulacja nerwów (TENS)
w pooperacyjnym postępowaniu przeciwbólowym
po operacjach wymiany stawu kolanowego
Transcutaneous electrical nerve stimulation for postoperative
pain relief after total knee arthroplasty

Opracowała Beata Błaszczuk

Modelowanie przez matkę reakcji dziecka na ból w teście
zimnej wody

Mothers' modeling influences children's pain during a cold
pressor task

Opracowała Anna Golec

GALERIA BÓLU

Ciało i dusza

Zbylut Grzywacz

52

STRONA PTBB

54

ZASADY PUBLIKOWANIA PRAC

4

ZASADY PRENUMERATY

48

Czasopismo zostało ocenione przez Zespół Medyczny
Komitetu Badań Naukowych i otrzymało 2,00 pkt KBN
oraz 2,70 pkt Index Copernicus